

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344

LIV.

Gruodis — December 5, 1969

Nr. 96

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

EUROPOS ATEITIS

ATGIJANTIS NACIONALIZMAS KENKIA VIENYBEI

Gruodžio 1 ir 2 dienomis Olandijoje įvyko Europos valstybių, sudarančių Bendrąją Rinką ar gražiau tariant ūkinę bendruomenę, vyriausybų viršūnių konferencija. Nors šias eilutes rašant ji dar nebuvo pasibaigusi, verta sustoti ties priežastimis, privadusiom prie tos konferencijos sušaukimo. Mat toji ūkinę organizacija, kuri turėjo priversti ir prie politinės vienybės, pergyvena sunkią krizę, kuriai nugalėti gali neužtekti vien gražių konferencijos užbaigos biuletenio žodžių.

1957 m. kovo 25 dieną Prancūzija, Vakarų Vokietija, Italija, Olandija, Belgija ir Luxemburgas sudarė ūkinę bendruomenę, kuri ne tik turėjo sukurti bendrą rinką tų kraštų gaminiams, bet ir anksčiau ar vėliau priversti prie politinio susivienijimo. Šiandien — po dvylikos metų — bendroji rinka dar nėra visu 100% įsigyvenusi, o apie politinę vienybę niekas jau rimtai net nediskutuoja.

Bet ir dalinai įgyvendinta bendroji rinka buvo didelis pasiekimas. Ji apjungė 186 milijonus žmonių, ji yra trečioji pagal didumą plieno ir elektros energijos gamintoja ir antra (po JAV) vidaus prekybos apyvarta. Prekyba tarp tų šešių valstybių per 10 metų padidėjo 318%, tuo tarpu kai likusiam pasaulyje tik 104%. Mažai, bendroji rinka privadė ir prie kai kurių pramonės gaminių kaip šaldytuvų, skalbimo ma-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

šinų, televizijos ir radijo aparatų, tekstilės ir šokolado kainų sumažėjimo. Atskirų kraštų pajamos už gaminius ir patarnavimus per 10 metų Prancūzijoje pakilo 63%, Vokietijoje 64%, o Italijoje net 71%. Čia pat reikia pastebėti, kad ir nedalyvaujant toje ūkinėje bendruomenėje kraštai, kaip Japonija, Šveicarija ir Švedija, padarė žymią ūkinę pažangą. Pvz. Japonija per tą laiką padidino savo ūkinę gamybą 303%, Švedija 78%, o Prancūzija tik 61%. Kas perša mintį, kad kai kurie kraštai ir be bendros rinkos būtų pasiekę gerų rezultatų.

Mat, bendroji rinka iki šiol dar nėra įvykęs faktas, muitai ir mokesčiai neleido priversti prie vienos ir tos pačios rūšies prekės kainos visose šiose valstybėse. Foto aparatas išeis iš Vokietijos pabrangsta 11% apyvartos mokesčiu. Prancūzijoje 25%, Belgijoje 20%, Italijoje 9,4%, Luxemburge tik 3%. Beigijoje automobiliai yra apdėti 21% vertės prabangos mokesčiu. Žodžiu, tas pats gaminyje kiekvienoje valstybėje turi skirtingą kainą. Dar yra visokių varžtų, kurie stabdo tikrai laisvą pasikeitimą gėrybėmis.

Dėl to šveicarų "Neue Zuercher Zeitung" konferencijos išvakarėse konstatavo: "Bendroji Rinka, nepaisant kai kurių pasiekimų dar nepasiekė savo pirmojo tikslo: sukurti didelę prekyvietę be jokių varžtų".

Ypatingai daug galvosūkio sukėlė žemės ūkio gaminių kainos. Skačiuojama, kad žemės ūkyje dirba bent 5 milijonai žmonių daugiau negu, kad reikėtų. Įvairiomis priemonėmis ir primokėjimais maisto kainos išlaikomos Europos Bendroje Rinkoje aukštesnės negu pasaulinėje rinkoje. Pvz. jautiena Europoje kaštuoja dvigubai daugiau negu pasaulinėje rinkoje, sviestas beveik keturis kartus daugiau, kviečiai dvigubai brangiau. Tokios kainos paskatino ir įgalino Europos ūkininkus produkuoti žymiai daugiau negu reikėtų. Bendroji rinka šiuo metu turi perteklių: 5 milijonus tonų javų, 384 tūkstančius tonų pieno miltelių, 427 tūkstančius tonų sviesto, 1,2 milijonus tonų cukraus. Jų parduoti kiems neįmanoma dėl kainų brangumo. Dėl to dalis kviečių buvo dažais ar denatūratu paversta žmonių naudojimui nenaudotinu ir nepaprastai pigiai parduota Lenkijai ir Čekoslo-

vakijai žasų ir kiaulių maitinimui! Vietoje, kad leigus gamybą išbalansuoti pareikalavimo ir pasiūlos principui, griebtasi primokėjimų už gamybos sustabdymą sistemą, kuri kiekviename krašte veikia kitaip.

Pirmąją rimtą krizę Bendroji Rinka pergyveno 1963 metų sausio 14 d. Tuo metu šešių kraštų ministeriai tarėsi Bruselyje dėl D. Britanijos išleidimo iš savo organizaciją. Tuo pačiu laiku de Gaulle, visai ne painformavęs besitariančius ministerius, paskelbė savo veto prieš britų priėmimą. Skelbdamas tai Paryžiuje de Gaulle norėjo pabrėžti Prancūzijos suverenumą. Jo atsisakyti jis nenorėjo jokia kaina. Tai paskatino ir kitus kraštus daugiau žiūrėti savo šios dienos interesus, mažiau svajoti apie bendrą ateitį. Rezultate po truputį pradėta abejoti dabartinės Bendros Rinkos nauda.

Tas išgąsdino naująją Prancūzijos vyriausybę, kuriai Bendroji rinka davė ypatingai daug naudų, ypač jos žemės ūkiui. Prezidentas Pompidou nori dabar sutikti "iš principo" su D. Britanijos prisijungimu, jei jos žemės ūkis toliau naudosis specialiomis privilegijomis, tačiau patys britai šiuo metu į Bendrąją Rinką žiūri su daug didesniais rezervais negu anksčiau. Europiečiai dabar išsiūro, kad šalia ūkinio susivienijimo turėjo eiti ir politinis susivienijimas. To nepadarius, ūkinis susivienijimas negalėjo nugalėti visų jam pasitaikančių kliūčių.

BALFO DIREKTORIŲ SUVAŽIAVIMAS

BALFo 25 metų sukakties minėjime įvyko Chicagoje kovo 16 d., gi dabar, lapkričio 29 d., Clevelande įvyko to seimo išrinktų direk-

Ukrainos prezidentas Mykola Livyckij (kairė), neseniai lankėsi New Yorke ir buvo susitikęs su Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininku dr. J.K. Valiūnu, su kuriuo aptarė dabartinę abiejų kraštų situaciją ir laisvinimo kovos problemas. V. Maželio nuotrauka

torių suvažiavimas sąryšyje su Clevelando rengtu BALF skyriaus 25 metų veiklos paminėjimu. Posėdis vyko Pick-Carter viešbutyje.

Šiame suvažiavime Clevelande dalyvavo naujai išrinkti direktoriai ir valdyba. Tačiau ne visi dalyvavo, dalį jų atstovavo jų įgaliotiniai.

Posėdžioose dalyvavo: centro valdybos pirmininkas kun. V. Martinkus, vicepirmininkė adv. Elena Armanienė, generalinis sekretorius A. Dzirvonas, BALF reikalų vedėjas kun. P. Geiščiūnas, direktoriai dr. V. Ramanauskas, kun. dr. F. Gureckas, Dalia Bobelienė, adv. Stepas Bredes, Vincas Mankus.

Negalėjusius atvykti į suvažiavimą atstovavo clevelandiečiai: M. Rūdienė — Kazys Gaižutis, kun. J. Pauperis — A. Mikulskis, dr. D. Jasaitis — P. Mikšys, Vytautas Kasniūnas — K. S. Karpius, Vl. Pažiūra — V. Vinclovas, dr. P. Kisieliū — S. Laniauskas, M. Kregždienė — Juzė Daugėlienė, Adolfas Baliūnas — Henrikas Idzelis ir kun. V. Piktūna — kun. P. Geiščiūnas.

Suvažiavimui jie sudarė reikiamą kvorumą, direktorių skaičius yra 31.

Su važiavimui vadovavo pats centro valdybos pirmininkas kun. V. Martinkus, sekretoriui buvo pakviesti Juzė Daugėlienė ir K. S. Karpius.

Šiame suvažiavime Kazys S. Karpius buvo paskelbtas

Trys svetur atkurtos tėvynės....

Lapkričio 12 dieną Italijos didysis dienraštis CORRIERE DELLA SERA vėl idėjo stambų straipsnį apie Baltijos kraštus. Šį kartą tai nėra informacija iš tenai, o daugiausia iš pasikalbėjimų su tų kraštų politiniais išeiviais Stockholm. Kalbėta daugiausia su tais, kurių tenai daugiau, tai yra, su estais bei latviais, tačiau palietos visiems, taigi ir lietuviams bendros problemos, taip pat ir lietuvių bei Lietuvų liečiantieji duomenys paminėti lygiai tiksliai, kaip ir kiti.

Straipsnį tiksliausiai apibūdina jo antraštės. Pagrindinė, septynių skilčių, sako: "Trys Svetur Atkurtos Tėvynės". Viršų jos — "Kelionė į politinių išeivių pasaulį". Žemiau išdėstomos tezės: "Estai, lietuviai ir latviai pabėgėliai, pasisklidę pasaulyje, stengiasi visokiomis priemonėmis sukiudyti savo vai-

BALFo garbės nariu, kuris buvo tautininkų atstovu steigiamajame Balfo seime ir visą laiką aktyviai talkino Balfui.

BALFo 25 metų sukakties minėjime Clevelande, Balfo pirm. kun. V. Martinkus, erdvės gražuolė M. Stepienė, komp. D. Lapinskas, V. Puškorius, sol. D. Kučėnienė ir naujasis Balfo garbės narys K. Karpius. V. Pliodžinsko nuotrauka

kų sutapimą su kraštais, kuriuose jie gyvena. -- Valstybinės mokyklos ir universitetai, turintieji perteikti nepakeičiamą tradicijų ir kultūros palikimą, tėvynėje įtakojami rusifikacijos priemonių. -- Našta ant kaikurių vakariečių valstybių sąžinės".

Straipsnyje yra nekar- tą užkliūta už įvairių valstybių, neišskiriant ir Italijos, laikysenos Baltijos valstybių atžvilgiu, kuriuose mato nematoma kompromisų su sąžine. Skyriuje, pavadin-tame, "Tyli kova" sako, kad iš visų politinių pabėgėlių baltiečiai atrodo geriausiai informuoti apie tai kas dedasi jų tėvynėse. Žinios gaunamos per ryšius su gimimėmis bei draugais, per padažnėjusius apsilankymus, o taip pat ir iš Vilniuje, Rygoje bei Talline leidžiamų laikraščių, kurie atskleidžia, ką režimas ten yra užsimojęs. Tomis žiniomis remdamasi, politinė išeivija esą, imasi priemonių tiems užsimojimams atremti, jiems demaskuoti. Skyriuje "Tragiška pamoka" pabrėžiama, kad ginkluotoji rezistencija yra atmeta (nurodoma, kad vien Lietuvoje joje žuvo apie 30,000) ir yra apsispręsta kovoti iš vidaus, ir tik kultūros bei švietimo plotmėj, bet ne politinė, -- siekiant sukludyti rusifikaciją, užtikrinti tradicijų perteikimą jaunimui.

Keliais pavyzdžiais vaizduojama, kaip fiktyvi yra tariamoji "respublikų" autonomija Sovietų Sąjungoje, ir kaip žingsnis po žingsnio grįžta stalininių laikų metodai. Papasakota latvių socialdemokrato Menderio byla, kurs už parodymą ar padavimą savo memuarų iš Amerikos atvykusiam svečiui neseniai nuteistas penkerius metus kalėti, būdamas jau 84 metų amžiaus.

Gale papasakota vie- (Nukelta į 2 psl.)

JUZĖ KRISTOLAITYTĖ DAINUOS VLIK BANKETE

Šeštadienį, gruodžio 6 d. New Yorke New Yorker viešbutyje Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto metinio seimo proga rengiamas banketas-koncertas.

Šiame bankete žodį tars Lietuvos Generalinis Konsulas A. Simutis, o meninę programą išpildys iš Clevelando atvykusi solistė Juzė Kristolaitytė-Daugėlienė.

Solistė šiam koncertui yra parengusi visai naują lietuviškų dainų programą. Bus išpildyta Karnavičiaus, Kačanausko, Klovos ir kitų lietuvių kompozitorių komponuotos liaudies dainos. Pianinu solistę palydės muzikė Aldona Kepalaitė.

Banketo-koncerto pradžia 7:30 val. vakaro.

PO PIETŲ KRYŽIUM

VL. RADZEVIČIUS

Iš karo mokyklės 50 metų sukaktuvių Adelaidėje. Momentas prieš vainiko padėjimą. Iš kairės: A. Urnevičius, A. Levickis ir K. Labutis. A. Budrio nuotrauka

KARIUOMENĖ PRISIMENANT

Nė vieną kartą, nė vienoje Australijos lietuvių kolonijoje per visus dvidešimt tremties gyvenimo metų nebuvo pamiršta lapkričio 23-čioji diena. Lietuvos Kariuomenės šventė visur ir visada būdavo ir tebėra vienaip arba kitaip atžymima. Charakteringa yra ir tai, kad tos šventės minėjimų nepaliečia laiko dulkės. Nuotaikose ir išgyvenimuose jaučiamas kažkoks neišsenkamos gyvybės šaltinis. Tai ypač ryšku šiųmetiniuose rengimuose. Vienur jie platus ir iškilmingi, kitur kuklūs ir šeimyniški. Tačiau niekur forma nenustelbia esmės ir prasmės. Tos dienos proga kiekvienas lietuvis išgyvena tai, ką šiemet savo vedamajame apjungė "Tėviškės Aidai" šiais žodžiais: "Mes lenkiame galvas visiems tiems kariais, kurie paaukojo savo gyvybes ant tėvynės aukuro, kad mes būtume laisvi; mes lenkiame savo galvas ir mūsų savanoriams, kurie yra dar drauge su mumis, ir laukiame, kad vėl pasigirstų tas istorinis šaukimas: Drąsiai, be baimės, kaip mūsų tėvai ir sentėviai, užstokim priešams kelią, pakelkim žygį už Motiną Tėvyne, už Lietuvos Valstybę!".

Karys ir laisvė, savanoris ir nepriklausomybė mums yra neatskiriama sąvoka. Ne dėl karių kaltės patys kariai šiandien išsklaidyti ir laisvė sutrypta, tačiau savo širdyse mes puoselėjame nepriklausomybės jausmą ir esame giliai įsitikinę, kad laisvės trokštančioji tautoj auga vyrai, kurie, išmušus reikalingai valandai, laisvės kovų ugnyje atstatys išsivajotą nepriklausomybę. Šia kryptimi žvelgia ir "Tėviškės Aidai" savo baigiamoj pastaboje: "Galybių Viešpats, kuris leido tautas ir idiegė joms laisvės troškimą, palaimins tada mūsų naująją kariuomenės kartą Šventam Žygiui".

Australijos lietuviai neišvengė tam tikro suaustralėjimo. Kartais pastebimas ir koktus pamėgė džiojimas, sakyčiau, savotiškas australizmas tiek išoriniuose santykiuose, tiek galvosenoje. Tačiau atrodo, kad nė į vieno lietuvių vidų neįsiskverbė australiškas požiūris į kariuomenę bendrai ir kari specialiai. Australai neturi pagarbos savo kariui ir dažnai į jį žiūri kaip į neproduktyvų narį, kurio išlaikymą ant savo pečių turi nešti kiekvienas mokesčių mokėtojas.

Nors Australų kariai drąsiai ir pavyzdinčiai kovojo abiejuose pasauliniuose karuose, tačiau šie jų žygiai platiems sluoksniams nepaliko didesnio įspūdžio. Iš antros pusės, ir australai vyrai nejučia pareigų kariniam pasirušimui. Iki pat Vietnamo konflikto Australijai pakako samdytų vyrų keliems batalijonams sudaryti. O kai to konflikto eigoje čia buvo įvestas dalinis šaukimas savotiškos loterijos būdu, kaip iš gausybės rago beperstojo pilasi įvairiausi išsisukinėjimai ir pasipriešinimai. Tik Baltų Taryba galėjo drąsiai pareikšti Australijos vyriausybei, kad nė vienas pabaltietis nedegina kariuomenės šaukimo kortelės. Jau minėtas savitraštis iš tų išsisukinėjimų daro šitokias išvadas: "Mes matome čia tokius dalykus, kurie mūsų akyse yra niekas kitas, kaip valstybės išdavimas, nes valstybės, neišugdžiusios savo tautos, neturi nei kariškos tradicijos, nei jos piliečiai jaučia pareigą aukotis būsimųjų kartų gerovei".

"Mūsų Pastogė" kariuomenei skirtame vedamajame išakmiai pabrėžia, kad mes visi esame kariai: "Kai tauta yra pavergta ir prispaudoje būdama kovoja siekdama laisvės, tai tada kariais turi ir privalo tapti kiekvienas tautos narys, nežiūrint nei amžiaus, nei lyties". Laikraštis pageidauja, kad ši šventė taptų mūsų tautine švente, kurią švęstų visi lietuviai.

• LITUANIA BE DIRIGENTO. Pereitam "Dirvos" numeryje buvo pažymėta kad Adelaidės lietuvių choras Lituanija atšventė savo dvidešimties metų sukaktuves ir jubiliejiniam koncerte pirmą kartą išplėdė B. Budrio kantatą "Lietuvos Šviesos Keliu". Choro įsteigėjas ir nuolatinis jo dirigentas muzikas Vaclovas Šimkus, kaip dabar teko patirti, oficialiai pranešė choro administracijai, kad jis toliau chorui nedirguos, nes išvyksta nuolatiniam gyvenimui į Canberą.

Iškilminga vakariene minint Lietuvos karo mokyklos 50 metų sukaktuves. Stalo galė sėdi iš kairės: Kutkienė, Labutis, kun. Kazlauskas, Levickienė, Levickis, Bajorūnienė, Bajorūnas, Lapšienė, Stovaiškaitė, A. Budrio nuotrauka

SENO ŽMOGAUS ATSIMINIMAI (3)

MEČISLOVAS DOVOINA-SILVESTRAVIČIUS

K. MAŽONAS

Pirmas Pasaulinis karas jau 1914 metų vasaros gale nubloškė mane su šeima Rusijon, kur netrukus įsikūriau Tambove, 1915 metais prasidėjus vokiečių ofensyvai, Tambovą užplūdo karo pabėgėliai iš Lietuvos, jų tarpe ir visi Dovoinaiviškiai, o drauge su jais ir Mečislovas iš Vilniaus. Sudarėme šeimą iš 10 asmenų kuri mūsų mažame ir nepatogiam butelyje sutaikioje išgyveno virš trijų metų. Abu broliai tuoj įsijungė į lietuvių pabėgėlių komiteto organizavimo darbą: Mečislovas rašinė, Stanislovas butais aprūpinimu ir ūkvedžiui. Šitoje pareigoje jie abu išbuvo iki Lietuvos grįžtant.

Čia iš arti teko pažinti tą taurų ir garbingą patriotą. Gyvenimiškai nepraktiškas, didelis svajotojas ir kiek keistuolis. Ypatingas bruožas tai jo paprastumas. Neteko nugirsti iš jo bent kokio pasididžiavimo ar pasigyrimo dėl savo tautinės veiklos ar nuveikto darbo. Kada pasilikdavom mudu vienu du jis pasitikinčiai kalbėdavo ir išliedavo savo širdį. Bet niekad nesiskusdavo dėl savo vargingo gyvenimo.

Po savo lova laikė medinę dėžę. pilną rankraščių, tarp kurių nemažai buvo eilėraščių. Dažnai man prašant ir paskaitydavo. Prisimena mangražius eilėraščius prasidėjus "Vai su kitės girnos..." Įmantriai apraudojantis sunkią baudžiauninko dalį. Ar kitas skaudžiai pliekiantis Lietuvos didesniuosius dvarininkus, kurie vietoj dirbė savo žmonių ir krašto naudai, tuščiai ir beprasmiškai laiką ir pinigų praleidžia užsieniuose. Tai vėl eilėrašties sarkastiškai barantis kurį tai Tiškevičių, kuris 1863 sukilimo metais artimai bičiuliavosi su rusais.

Kiek tie eilėraščiai buvo vertingi meniniui bei literatūrinui požiūriui, nebūdamas tos srities žinovas, nesiliimu spresti, bet savo turiniu, nuosūdumu ir muzikaliai skambančiu eilavimu man labai patikdavo.

Po kelių mėnesių susitikome Vilniuje lietuvių lankomaj valgykloj. Jis man pasisakė, kad laikinai prisiglaudęs M. Yčo šeimoj kur esanti ir jo žmona; Jo pakviestas, susipažinau su p. Adele. Čia ją mačiau pirmą ir paskutinį kartą. Tai buvo ir paskutinis mudviejų pasima-

tymas. Tolimesni įvykiai viską sumaišė. Kas su jo rankraščiais pasidarė, kur jie likosi, ar dingo, nebeteiko girdėti.

Mečislovas turėjo du sūnus: Jurgį ir Joną ir dukterį Zofiją. Motina skaitydama savelenke, vaikus augino ir auklėjo lenkiškoje dvasioje. Jurgis jau iš mažens buvęs nemažas keistuolis. Jis buvo dėdės ir tetos šiupų paimtas Amerikon išmokslinimui. Likęs Amerikoje su giminėmis ryšių nepalaikė. Iš jo puseserės Hipatijos Yčaitės-Zitrienės teko girdėti, kad kur tai Long Islande bastėsi neturėdamas pastovaus darbo. Jonas baigęs juristas, karo metu mobilizuotas baigęs karo mokyklą, 1918 metais vasaros gale buvo atvykęs pas mus į Tambovą. Jo tėvas, ar ne dviem mėnesiais anksčiau, buvo jau išvykęs į Vilnių. Kapitono uniformoj atrodė šauniai ir kiek panašėjo į tėvą. Mudu su žmona prašėme jo, kad sugrįžęs į Vilnių nepamirštų rūpinis senu tėvu, ką jis lengvai pažadėjo. Bet jo pagalba tėvui nebebuvo reikalinga, nes 1919 metų gegužės 31 dieną sustoję plakusi širdis žymaus Lietuvos patrioto, kuris visą savo gyvenimą skyrė savo tautai. Jis buvo palaidotas Rusų kapuose.

Mečislovo duktė Zofija Pirmojo Pasaulinio karo metu mokytojavo dvare prie Kirsanovo ir dažnai savaitgalius praleisdavo su mumis. Į Vilnių sugrįžusi ištėkėjo už Jankausko, bet vos vedybės ilgai netruko į jiedu išsikyrė. Po Antrojo Pasaulinio karo dirbo Vroclave (Breslau) ligoninėj kurioje po kelių metų ir mirė. Mano svainė Jadvyga Matyckienė nuolatos susi rašinėjo su ja ir paremdavo siuntiniais iki pat jos mirties. Vienaime laiške rašiusi, kad labai apgailėstaujanti jog savotėvo ir jo idėjos nesupratusi, o supratusi tik dabar, kada jau pirmėju. Su Stanislovo D. Silvestravičiaus mirtimi ir jo sūnų Jono mirusio 1920 metais, šita giminės šaka išsišaišė.

Kita Dovoina-Silvestravičių giminės šaka ir priešpaskutiniai tos šakos palikuonys buvo du broliai: Aleksandras sr. ir Antanas. Aleksandras sr. buvo Prišmantų dvaro savininkas, daug rašinėjęs lenkų spaudoj

V. Šimkus Adelaidėje visą laiką duoną pelnėsi staliaus obliu, Canberroje jis dabar gauna lengvesnį ir pelningesnį darbą lietuvių P. Pilkos vadovaujamoj firmoj.

• LEONAS URBONAS, žinomas lietuvis dailininkas, netrukus atvyks į Jungtines Amerikos Valstybes. Šiuo metu jis lankosi Naujojoje Zelandijoje.

• AUSTRALIJCOS spaudoje ir Televizijoje plačiai kalbama apie lietuvių dr. Jono Janciaus (John Jancy) išrastas išsiblaivėjimo tabletes (Sober Tablets). Šiam reikalui dr. Jancius pašventė dvių metų darbą. Esą, girtas pilietis, prarijęs tokią tabletę, tuojau pat išsiblaivęs. Tabletės gaunamos visose Australijos valstinėse, o pats Jancys savo valstinę turi Sidnėjūj. Susidomėjimas tabletėmis ypač didelis dėl to, kad teismai čia ypač smarkiai baudžia girtus mašinų vairuotojus.

• CANBERRA VISUS PRALENKĖ... Australijos lietuviams, atvirai šnekanč, nelabai domisi bendruomeniniais susirinkimais, kurie yra šaukiami išrinkti valdomuosius organus: bendruomenės apylinkių valdybas, kontrolės komisijas, garbės teismus ir t.t. Didesnė kolonijose į tokius susirinkimus atvyksta 50-150 lietuvių, bet vistiek dar nebuvo atsitikimo, kad į metinį bendruomenės susirinkimą atvyktų 14 kolonijos atstovų. O tai įvyko Canberroje, Australijos sostinėje š.m. lapkričio 16 d. Atvykusieji nesudarė nė pusę procento ten gyvenančių lietuvių. Nežiūrint šio demoralizuojančio fakto į apylinkės valdybą sutiko įeiti ir buvo išrinkti dr. K. Kemežys, M. Martišienė, M. Balsienė, J. Sadauskas ir V. Martišius.

ŽVILGSNIAI

KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Dacquiri koktelis, išrastas 1896 metais, susideda iš pusės lime ar citrinos sunkos, stiklo romo, ir trupučio cukraus ledo mišinyje. Šio gėrimo yra daug varijantų, kaip pavyzdžiui Bacardi kokteilis, kuris pagrinde yra Dacquiri bet su šaukšteliu grenadino vietoj cukraus.

Ir dar vienas faktas apie Bacardi kokteilį: jis turi būti maišomas su Bacardi romu. New Yorko aukščiausias teismas vienoje byloje paskelbė, kad kokteilis yra Bacardi kokteilis tik tada, kada maišytas su Bacardi romu.

Tokios pagalbos Bacardi gamintojai beveik net nereikalingi. Farduodamo romo kiekis šiame krašte fantastiškai kyla.

Ir šios statistikos pasekoje atrodo, kad maišome daug Dacquiri ir kitų romo gėrimų. Bacardi bendrovė, pavyzdžiui, skelbia kad pirmais šių metų šešiais mėnesiais parduoto romo suma pakilo nuo \$27,000,000 iki \$37,000,000.

Bacardi bendrovės pasisekimas yra tipiškas visos romo pramonės. Seagrams Ronrico ir Heubleins Don Q roma taip pat figūruoja rekordiniuose skaičiuose.

Kodėl vėl grįžtama prie šio Amerikos revoliucinių laikų gėrimo? Kas tikrai žino. Nebent gudrūs reklamų agentūrų savininkai ir patys romo gamintojai. Bet... Dacquiri tikrai neblogas gėrimas, ypačiai šaltą žiemos vakarą prie liesnojančio židinio.

loninėmis kojineis, "parkeriais", laikrodžiais, vaistais, šokoladu, kava, šalikais ir audiniais, o parsivežą atgal degtinių, drauges žiniomis politiniams išieiviams. O juodoji rinka, praturtinama dar ir išeivių siuntiniais giminėms, traukia turistus iš kitų sovietinių respublikų į "Vakarų Salą" (Taliną, į "Mūsų New Yorką" (Rygą) arba "Mažąją Paryžių" (atseit, Vilnių). Diplomatas štai kaip aiškines visos tos cirkuliacijos reikšmę: "Tai ne kažinkas, bet reikia rusams parodyti, kad esam pratę gyventi kitokiose sąlygose, negu toji sovietinio režimo pirmestoji pilkybė".

Apskritai, straipsnio informacijoje galima rasti nemaža vietos patikslinimams, bet abiem atvejais CORRIERE DELLA SERA dienraštis bus gerokai praplėšęs Baltijos kraštus dengiančią tylos uždangą. (ELTA)

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t.t.

4824 So. CALIFORNIA AVE. CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9387

Trys svetur...

(Atkelta iš 1 psl.)

noj Vakarų valstybėj akredituoto lietuvių diplomato pastaba apie juodo sios rinkos reikšmę Baltijos kraštuose. Juodoji rinka, esą, savotiškai padedanti kovoti prieš rusifikaciją... Bitent, suomiai, kurie gali ekskursuoti į Baltijos kraštus be sovietinių vizų (tik turį nakvoti laive, kuriame nuplaukia), maitiną tų kraštų juodąją rinką nai-

"Ir po pavergėjo letena plazda išdidžios tautos širdis"

KAIP MINĖSIME 1970 SUKAKTINIUS METUS?

Pasikalbėjimas su rašytoju Vytautu Alantu

Šie metai buvo skirti švietimo ir lietuviškos šeimos problemoms kelti bei nagrinėti. PLB vadovybė tikėjosi, kad šiemet ypač bus sustiprintas lietuviškas švietimas ir paskatins lietuvių šeimas skirti išskirtinį dėmesį švietimo reikalams, kad lietuviukai neliktų be lietuviško rašto ir žodžio. Švietimo ir šeimos metai eina galop todėl buvo įdomu pasikalbėti tuo klausimu ir kitais einamais reikalais su rašytoju Vyt. Alantu.

-- Kaip vertinate tokius obalsius? Ar reikėtų ir toliau skelbti šūkių? Jei taip, tai ką siūlytumėte 1970 m.? -- paklausiau.

-- Metų paskelbimas dar nėra joks šūkis, jei toks šūkis nepaskelbiama specialiai, o tik visuomenės dėmesio atkreipimas į tam tikrą objektą, kitaip sakant, tiems metams tam tikros "etiketės" priklia. Vimas arba dar geriau -- tam tikros nagrinėti nos temos paskyrimas. Aš nesutinku su nuomone tų pesimistų, kurie tvirtina, kad tokie metai nieko neduoda, atseit, nereikalingi skelbti. Man rodos, kad išskirtinių metų skelbimas yra teigiamas ir prasmingas dalykas. Ge-

rai, kad tokius "antraštinius" metus skelbia PLB, bet, manau, kad visai būtų ne pro šalį, jei kiekviena organizacija pasiskelbtų savo narių tarpe "antraštinius" metus jų rūpimiems klausimams nagrinėti ar kojam konkrečiam darbui nuveikti, kaipkad šiemet yra paskelbusi savo nariams Lietuvių Žurnalistų Sąjunga Vairganto metus. Tautos, šiuo atveju mūsų bendruomenės, išsilaikymas bei pažanga atsiremia į tam tikrus dvasinius, kultūrinius bei politinius stulpus įkatus į mūsų praeities podirvį, kitaip sakant, atremtus į istoriją. "Antraštiniais" metais mes norime atnaujinti ir sustiprinti vieną ar kitą iš tų stulpų. Aš ne kiek neabejoju, kad mes turėtume atkreipti ypatingą dėmesį į 1970 metus, t.y. į Lietuvos okupacijos 30-tuosius sukaktinius metus. Labai gerai, kad Viko Valdyba jau tuo reikalu susirūpino ir ėmė planuoti kaip tuos metus būtų galima Lietuvos reikalui efektingiau paminėti. Manychiau, kad ateinančiais metais mes ypač turėtume sudinaminti savo kultūrinį gyvenimą. Tiems metams siūlyčiau toki šūkį: ir popavergėjo letena plazda išdidžios tautos širdis!

-- Gal galėtumėte plačiau pasisakyti, kaip tie metai turėtų būti atžymėti?

-- Tų metų mes, be abejo, džiaugsmo fanfaronis neminėsimė, bet aš siūlyčiau ir gedulingų maršų per garsiai negroti: tai turėtų būti daugiau susikaupimo, ryžto, suaktyvinto kultūrinio darbo ir kovos už Lietuvos laisvę metodų peržiūrėjimo metai. Man rodos, kad tai turėtų būti dvejopo pobūdžio minėjimas: vienas savitarpėje, kitas tarpautinėje plotmėje. Savitarpėje minėjimas, be abejo, reikšis per spaudą, radijo valandėles, tam tyčia ruošiamus susirinkimus, paskaitas, koncertus su pavergtos Lietuvos priminimais, gal būt, premijų paskelbimais ir t.t. Mūsų veiksniai turėtų išleisti tam tikrus prisiegamus gedulo ženklukus. Tarpautinėje plotmėje, reikčia manyti, darys atitinkamus demaršus Diplomatine Tarnyba, Vilkas ir Altas. Galimas dalykas, kad atitinkamomis progomis bus ruošiamos viešos demonstracijos.

-- Tačiau, -- tęsė toliau Alantas, -- tie visi minėjimo būdai yra daug kartų kartoti, šabloniški, nors ir reikalingi. Aš vaizduojuos, kad 30-tieji okupacijos metai turėtų būti tremties lietuviams savotiška kryžkelė, ant kurios senoji išeivių karta turėtų perduoti Lietuvos vadavimo estafetę jaunajai generacijai. Tais žodžiais aš noriu pasakyti, kad visų mūsų veiksmų ir visos lietuvių bendruomenės dėmesys turėtų būti sutelktas į jaunosios kartos įtraukimą, sakyčiau, įaušinimą į kovą už Lietuvos laisvę. Žinau, kad daug lengviau davinėti patarimus, kaip kad juos vykdyti, tačiau aš patiesinu tuos mūsų visuomenės veikėjus, kurie tą mintį, gal būt, kartoja iki nuobodumo, nes kitos išeities nėra: su gamta jokios sutarties nepasirašysi -- atėjo laikas ir traukis nuo scenos ir jei nepaliksi ipėdinių, tavo istorija baigta! Tad tos liūdnos sukakties minėjimas turėtų būti sutelktas ne tiek į vyresniąją, kiek į jaunąją kartą įgyvendinant ją jos sąmonę tragišką dabartinės Lietuvos vaizdą ir išryškinant būsimos laisvos Lietuvos viziją.

-- Tamsta paminėjai, kad sukaktiniais metais turėtų būti peržiūrėti kovos dėl Lietuvos laisvės metodai. Kaip tamsta tai supranti?

-- Kad Lietuva turi būti laisva ir kad ji bus laisva, mums yra akijoma, bet neaiškumas prasideda, kokia ta Lietuva bus. Yra iki nuobodumo kartojama, kad būsimą Lietuvą būsianti demokratinė. Aš nieko neturiu prieš demokratinę santvarką, bet man kyla

klausimas: kokia demokratija -- ar tokia, kokią mes matome šiame krašte -- kartais man kyla mintis, ar tik šis kraštas nesiartina prie savojo gruodžio 17, -- ar tokia, kokia Lietuvoje buvo iki 1926 m., ar pagaliau tokia, kokią mes matome miniatiūroje Vliko santvarkoje, kur tebesidarbuoja aukštai ore pakibusieji 14 "partijų"? Gal ir teisinga tezę, kad būsimos laisvos Lietuvos santvarką spręs pats Kraštas, tačiau, manau, niekam nepakenktų, o tik būtų naudinga, kad mes patys susidarytume būsimos Lietuvos vaizdą ir ypačiai, kad gyvu pa-vyždžiu parodytume, kaip mes demokratiją su-prantame ir kaip mes ją vykdome praktikoje. Aš gerbiu visus veiksmus ir nieko prieš juos neturiu: jie reikalingai, bet kažin ar šiandien atsiras bent vienas šaltai galvojęs ir partinių nuomaru neužsikrėtęs lietuvis, kuris nematytų dabartinės stagnacijos ir nenorėtų reformų. Žinoma, gal kitataučiui visai nesvarbu, kiek mes tų partijų turime, bet vidaus rinkai partinių raštinių uždarymas būtų didelis šuolis vienybės link ir, gal būti, jaunimo pavilijimas ir paskatinimas aktingiau įsijungti į mūsų gyvųjų problemų sprendimą. Man rodos, visa mūsų išeivija tikrai apsidžiaugtų, jei kitais metais mes susilauktume visų "partijų" drąsaus žygio, būtent, juodo brūkšnio perbraukimo per senas partines ideologijas ir paskelbimo vienybės manifesto glaudesnio Lietuvos vadavimo darbo vardan.

-- Dirvos skaitytojai yra labai susidomėję jūsų "Šventaragiu" -- istoriniu romanu, kuris pasižymi ypač gražia stilinga kalba. Kokioje padėtyje jis yra ir kada galime tikėtis matyti visumą, o ne tik atkarpas?

-- Nors aš nemėgstu kalbėti iš anksto apie savo literatūrinius planus, bet kadangi "Šventaragis" nebėra jokia "paslaptis", tai galėčiau pasakyti, kad visas romanas jau "parašytas" mano galvoje ir tik reikia jį "perkelti" ant popieriaus. Tai knygai medžiagą rankiojau per paskutinių dešimtmetį ir, žinoma, jos prisirinko storos bylos. Dėl visokių tokių darbų turėjau šventaragio rašymą atidėti į šalį, bet, manau, po Naujų Metų vėl galėsiu grįžti prie savo bylą. Tiksliai pasakyti kada skaitytojai galės išvysti "visumą", žinoma, negalėčiau bet tikiuos veikalą baigti kitais metais, aišku, jei tarnaus sveikata -- baigė pokalbį rašytojas Vyt. Alantas.

A.M.

M A L E

WANTED EXPERIENCED
LATHE OPERATORS
SMALL MILLS & SMALL DRILL
PRESS OPERATORS
ALSO
DRAFTSMEN
LAYOUT MEN
Offering 9 paid holidays, paid Blue
Cross, \$4,000 life insurance, sick and
accident benefits, liberal vacation
plan.
SUTTER PRODUCTS CO.
407 HADLEY HOLLY, MICH.
(96-4)

A.A. VLADAS J. DILIS

VLADAS J. DILIS, gyvenęs East Orange, N. J., lapkričio 23 d. mirė St. James ligoninėje, Newark, po 5-kių savaičių nuo širdies smūgio, Palaidotas lapkričio 26 d. šv. Kryžiaus kapuose, North Arlington, N. J.

Atsisveikinimas įvyko Buyus šermeninėje, Newark. Antanui Rūgiui vadovaujant, velionio karstas buvo pridengtas Lietuvos vėliava ir po Antano Rūgio pradinio žodžio, buvo pakviesti tarti atsisveikinimo žodį: kun. V. Dabušis -- JAV LB vardu, K. Jankunas -- LB New Jersey apygardos, A. S. Trečiokas -- BALFo ir lietuvių spaudos, V. Melinis -- N. J. L. Tarybos ir dr. J. J. Stukas -- Vyčių ir visuomenės veiklos.

Dalyvaujant kunigams: J. J. Scharnui, P. Totoraičiui, J. Pragulbickui ir V. Dabušiui, buvo atlikta religijinė dalis.

Iš Newarko lietuvių parapijos bažnyčios, su 5-kių kunigų, muz. V. Mamaičio, J. Stankūno ir solisto Laurinaičio patarnavimais, velionis Vladas J. Dilis buvo iškilmingai palydėtas į kapus.

Šermenis, o ypač atsisveikinimo vakaras buvo perpildytas dalyviais. Bažnyčioje nemažai žmonių ir didele virtinė automobilių palydinčių į kapus ir po to sugrįžusių į Newarko lietuvių parapijos salę priešpiečiams.

Vladas J. Dilis buvo ne

A.A. Vladas J. Dilis

eilinis lietuvis. Visą laiką dirbo lietuvių bendrinių organizacijų naudai, JAV LB, BALFo, NJL T-boj ir keliose vietos organizacijose. Jam rūpėjo Lietuvos laisvinimo reikalai, šelpimo, kultūros švietimo, o ypač spaudos, kurios paramai dažnai nesigailėdavo ir stambesnių sumų. Buvo Vilties draugijos ir Lietuvių Fondo šimtininkas. Rėmė moksleivius ir patsai mokėsi iki paskutinių metų ir mirė su inžinieriaus titulu.

Gal tiksliai atsisveikinimo metu A. Rugys išsireiškė, kad velionis neturėjo laiko gyventi dėl savęs ir kad paklaustas prie Dangaus vartų -- ko čia atėjai? -- atsakyti, kad Lietuvai laisvės prašyti.

Mums pasilikusiems, bus reikalinga daugiau įsipareigoti, kad užpildžius pasilikusia tuščia Vlado Dilio vietą.

A. S. Trečiokas

Kaip surasti savo draugus

Telefonų knygoje. Tai greičiausias, lengviausias būdas surasti jums reikalingus telefonų numerius.

Pasižiūrėkite toje knygoje, taipgi, informacijų apie suradimą numerių kitose tolimesnėse vietose, skubos įvykių numerius, tolimų vietovių papigintų kainų valandas. Ir daug ko daugiau. Geras skaitymas, kada to pririekia.

Ohio Bell

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

Greičiau... pigiau... geriau...

IR TIKRAI PADĖSITE SAVO ARTIMIESIEMS
UŽSAKYDAMI DOVANŲ SIUNTINĮ PER

BALTIC STORES LTD.,
(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2 England.
Telef. OL 739-8734

Šį rudeni siūlome 3 dovanų siuntinius sudarytus iš tokių dalykų kas labiausiai Lietuvoje reikalinga ir naudinga.

RUDENINIS (1) 1969.

3 jardai vilnonės veliuro medžiagos vyriškam arba moteriškam paltui, 3½ jardo puikios kostiuminės, angliškos vilnonės medžiagos vyriškam arba moteriškam kostiumui, 2 jardai crimplene medžiagos puikiai suknelei, vyriškas arba moteriškas aukštos rūšies megstukas, išeiginiai nailono marškiniai, arba, bliuskutė, 1 p. vyriškų arba moteriškų kojinių, vilnonių arba nailoninių, 20 geriausios rūšies cigarečių.

Kaina \$90.00.

RUDENINIS (2) 1969.

Nailoninis itališkas, vyriškas arba moteriškas lietpaltis, 3½ jardo vilnonės angliškos kostiuminės medžiagos, 2½ jardo vilnonės moteriškai suknelei medžiagos, 1 gelėta arba su ornamentais vilnonė skarelė, 1 vyriškas arba moteriškas megstukas, 1 kaklaraištis arba dėžė šokoladinių saldinių, 2 šilkinės arba nailoninės skarelės.

Kaina \$90.00.

MAISTO SIUNTINYS 1969.

6 sv. geriausių kanadiškų miltų, ½ sv. arbatos, 1 sv. kakavos, 2 sv. ryžių, ¼ sv. pipirų, ¼ sv. bapkos lapų, ½ sv. geriamo šokolado, 1 dėžutė nescafes, 2 sv. geriausių kiaulienos taukų, 1 dėžė šokoladinių saldinių.

Kaina \$30.00.

Į kiekvieną rūbų siuntinį galima dadėti šiuos labai Lietuvoje naudingus ir pageidaujamus dalykus. Nailoniniai lietpalčiai \$11.00, geriausios vilnonės skarelės \$4.50, vyriški arba moteriški megstukai \$12.50, Parkeriai \$6.00, vilnonės arba nailoninės kojinės \$2.00, nailono marškiniai \$8.00.

Taip pat, priimame užsakymus automobiliams, motociklams, dviračiams, televizijos aparatams, šaldytuvams ir t.t.

Mūsų sąskaitos suteikia jums teisę gauti mokesčių mokėjimo sumažinimą.

Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas.

KŪRYBA IR MOKSLAS

PRANO LEMBERTO PAMINKLAS

Matyt, tada, kai rengėsi iš Bostono išlėkti, Pranas Lembergas (g. 1897, IX, 18) suėliavo Atsisveikinimą su draugais. Suėliavo be gudravimų, paprastai, nuoširdžiai -- mes, kai kurie čia likę, apie tai net nežinojom, kol šių metų vasarą galiojo to Atsisveikinimo nepaskaitėm jo raštų pomirtinėje knygoje "Tau, sesute". Cituojau to eilėraščio porą posmelių:

Nelengva, net skaudu palikti
Tiek daug gerų, mielių draugų...
Ar lemia bus mums susitikti
Toliojoje žemėje Vakarų?

Prie mūsų Atlanto sidabrinių
Pripratome, tarsi jo vaikai,
Arčiau čia pavergta tėvynė,
Arčiau ir karžygių kapai.

(259 pusl.)

Atsidūręs Kalifornijoje, įsikūręs Santa Monikoje, Pr. Lembergas netruko įsijungti į tenykštį lietuvių gyvenimą. Stodamas į Dailių Menų Klubą, jis taip save išpažino:

"Aš tikiu net į keletą menų: dainos, teatro ir poezijos. Mano poezijos "credo" neišsako nei "Saulėtekiai" nei "Baltija šaukia", nei pavieniai išbarstyti eilėraščiai. Mano amžiuje praejo bent kelios literatūrinės generacijos. Kiekviena generacija sukuria daug naujo ir vertingo. Meno kūrybas mažiausia turi turėti bent dvi kūrėjui būtinas sąlygas: laisvę ir meilę menui. Iš meilės menui gema pasiaukojimas"...

Seni ir nauji Pr. Lembergo draugai, sutikti Dailių Menų klube, vienbalsiai liudija, kad Kalifornijoje jis atgijo, puoselėjo savo atsidėti kūrybiniam darbui. Tačiau jau minėtame Atsisveikinime jo tarti žodžiai, kad "mūs" čia dienos suskaičiuotos", kaip dabar matome, buvo skirti ne vien tik Bostone likusiems draugams, jie atiteko ir jam pačiam, nes Kalifornijos šiluma Pr. Lembergas tesidžiaugė tik trejetą metų.

Tikra tiesa, Bostone Lembergas turėjo gausų būrį bičiulių. Kaip beveik nuolat žmogaus gyvenime būna, kai kurie buvo artimesni, kai kurie tolimesni ir vėlesni, su viena bičiulystė išliko pastovi, su kitais dėl vienos ar kitos priežasties ji atvėso.

Mano šeimai ir man velionis Pranas beveik ištisus keturiolika metų buvo mielas, jautrus ir paslaugus. Kai buvo sunkios dienos, kurios ir dabar tos pačios, jis niekad neatsisakė nuo dažnų ir tolokų kelių užmies-

STASYS SANTVARAS

ti, į kapines. Jei gyvenčiau prie Pacifiko, nors retkarčiais aš jį aplankyčiau, gal nors tuo atsidėkočiau jam už įsijautimą į kito žmogaus sielą...

Ir Bostone velionis Pr. Lembergas turėjo svajonių. Vienos

ni. Jie padėjo įsikūnyti ne vienai Pr. Lembergo svajonei, jie įvykdė ir patį opiausią jo norą -- suredavo ir padėjo šeimai išleisti pomirtinę jo raštų laidą, pavadintą "Tau, sesute". Jei tarčiau, kad į tą darbą juos pastūmėjo dar netikėta Prano mirtis, tai ir tas jų bičiulinis ištikimybės neap-

Poetas Pranas Lembergas

buvo tos pačios, kurias jis atvėrė Kalifornijoje, kitos gal ir kiek vyresnio amžiaus. Pav., -- ir tą jo norą aš gerai prisimenu, jis norėjo būti Lietuvių Rašytojų d-jos nariu (beveik tuo pačiu metu, kai man ištos garbingos organizacijos teko pasitraukti). Velionis F. Kirša ir aš bandėme tą Pr. Lembergo "bylą" pastūmėti priekin, bet tos mudviejų pastangos atgarsio nesulaukė. Matyt, nebuvo pakankamai įtakingi, o gal nebuvo ir tikri Prano draugai. Kalifornijoje gyvendamas, Pr. Lembergas susilaukė tos garbės -- jis buvo priimtas į Liet. Rašytojų d-ją. Deja, tik ir ta laimė jam neteko ilgą laiką pasigėrėti...

Kalifornijoje gyveną velionio draugai buvo geresni ir tvirtes-

temdytų, gero darbo nesumenkintų. "Tau, sesute" suredaguota rūpestingai, tos knygos yra ir bus patvarus Pr. Lembergo paminklas.

Ir draugų pasisakymai, palydėję Pr. Lembergą į kapus, dabar "Tau, sesute" knygoje atspausdinti, yra tvirti, sunkiai besugriaujami ir, be abejonės, kupini nuoširdumo, skirti patraukti žmogų, kuris atsisakė ir išėjo į Anapus.

Alė Rūta, leidiny davusi plaulesnę Pr. Lembergo darbų apžvalgę, vienoj vietoj taip kalba:

"Po negalavimų širdimi, 1967 m. lapkričio 29 d., trečiadienį, apie 5 val. popietį Kalifornijos laiku jis ramiai užgeso vienoje Los Angeles ligoninėje.

Šeima ir artimieji bičiuliai tą pačią dieną sumanė įvykdyti jo svajonę: išleisti knygą, nemažą rinktinę, sukaupiančią dvi jo ankstyvesnes knygas ("Saulėtekiai", "Baltija šaukia"), beveik visus vėlesnius jo poetinius atsidėjimus, užbaigus ir nesuskubtus apdailinti bei išbaigti, ir drauge bent dalinai apibūdinančią patį autorių, didelės ir šviesios sielos žmogų.

Kan. Myk. Vaitkus atsiminių pluoštelyje, pavadintame "Poetas džentelmenas" taip sako: "Paminėjau bičiulius: poetas bei menininkas Pranas Lembergas mylėjo žmones, buvo plačiaširdis ir vaišingas (o galėto toks būti) ir traukė traukė iš visų pusų į save, kaip gašlį gėlę, šiltas bičiulių bites".

Bronys Raša "Žvaigždėlėj vakarinę" taip liudija: "...paskutinės velionio svajonės ir troškimai tik patvirtina seną išminčių žinojimą, kad žmogus tampa turtingas, -- taigi ir laimingas -- ne tiek gaudamas iš nykstančių medžiaginių vertybių, kiek savo asmenybėje įgytais ir išpuoselėtais dvasios lobiais, mokslo ir meno turtais, kultūros puošmenom, poezijos grožiu, geru skoniu, tauriais įpročiais, teisingumo malone ir ypač širdies gerumu. Tostadacinės gero ir gražaus žmogaus savybės glūdėjo jo asmenybėje ir puoslė būdą per visą jo ilgą gyvenimą, ilgą visą nokią, pagerbė mirusį bičiulį Pr. Lembergą.

Bernardas Brazdžionis, kalbėdamas apie širdies žmogų,

DR. JONAS ŠLIŪPAS (6)

ANKSTYVAS TAUTINIS APSISPRENDIMAS

J. JAKŠTAS

Studentaudamas antirus metus Maskvoje, sumojo panaudoti būsimas vasaros atostogas kelionei į Maž. Lietuvą. Kas jį ten traukė? Atsiminiuose apie "Aušrą" sakėsi važiuojęs "susipažinti su Prūsų Lietuva, iširti, ar mes 'Aušros' (reikia suprasti, maskviškės 'Aušros' negalėtume ten spausdinti". Jei taip, tai Šliūpas laikytinas vienas pirmųjų "Aušros" sumanytojų. Gal dar labiau jam rūpėjo pažinti M. Lietuvą su jos lietuviais, kurie tada jau turėjo kelis laikraščius. Tad nelengvai gavęs Maskvoje užsienio pasą, važiuojo per Kauną Nemunu į Tilžę. Iš klerikų patyręs, kad kunigų seminarijoje yra S. Daukanto Lietuvos istorijos rankraštis (tai buvo trumputė istorija, vėliau išspausdinta su pavadinimu: Pasakojimai apie veikalus lietuvių tautos senovėje), jis sustojo Kaune ir bandė gauti iš seminarijos vadovybės tą rankraštį išspausdinti. Kai jo negavo, pasiliko kelias dienas pas A. Baranauską ir dalį jo nusirašė. Turėjo ginčų su kunigais tikėjimo klausimais, nors ir buvo jų kalbinamas stoti į seminariją.

Turėdamas riboto laiko pasą, skubėjo plaukti į Tilžę. Plaukdamas per Maž. Lietuvą, gerėjosi krašto vaizdais, daug pažangesniu gyvenimu nei jo gimtinės pusėje. Tačiau apsišvylė, radęs apsnūdusią tautinę dvasią. Tilžėje susitiko su Lietuvių Literariškos draugijos nariais. Išskirtinai mini pasikalbėjimą su vietinės gimnazijos

lyg paryškina kitų bičiulių liudijimus: "Nuostabiai jautrios, giliai išgyvenančios, tuojau pa juntančios, greitai atsiliepančios širdies dainius ir žmogus buvo Pranas Lembergas. Eidamas per gyvenimą, jis visur žėrė savo geros širdies spindulius, ir visur jie žėrėjo čia kūrybine nuojauta, čia artimo meile, čia bičiulišku jautrumu, čia žmogišku kilnumu. Ir visa tai liejosi be saiko, be atmatavimo, neapskaičiuotai ir nepasveriamai, su kaupu..."

Panašiom mintim, lyg su tartine giesme, apie velionį Pr. Lembergą kalba Juozas Švaisas, dar sykį Bronys Raša, Alėna ir Mykolas Deveniai ir Edm. Arbas. Kaip sakyt, tie pasisakymai tai neatšaukiamas liudijimas apie mirusį, tai Pr. Lembergo paminklo puošmenos.

Kas toj giesmėj galėtų suskambėti kaip disonansas? Be abejonės, tik tai, kad, gyvas būdamas, Pr. Lembergas niekuomet tokių žodžių neišgirdo, mažiausia -- jokio viešojo tribūnojų jų nepaskaitė. Ir tai yra mūsų būdo bruožas, lyg nepatogi uodega, atsivilkęs iš tolimos praeities iki šių dienų: kol savas žmogus tebėra gyvas, kol jis ką nors dirba, mušk jį visu dvasios rambumu, mušk nesibaigiamas, kad užmuši, o kai miršta -- uždek žvakę ir giedok liaupses! Tai yra beveik kasdieninės mūsų buvimo apraiškos, anaipol joks priekaištas tiems, kurie taip gražiai pagerbė mirusį bičiulį Pr. Lembergą.

(Bus daugiau)

leišio nubrėžtu keliu ir tesirūpino vien savais lietuviškais dalykais: lietuvių kalba, istorija, tautosaka ir kita. Š. lankė vienu ir kitą susirinkimus ir sukdamasis tarp jų artino juos. Jo paveiktai abu būreliai rengė bendrus vakarus. Š. išrūpindavo jiems leidimus iš miesto viršininko. Tuo pačiu metu jis įteikė prašymą cenzūros komitetui leisti išspausdinti jo paties parengtą Ūkininkų Kalendorių. Atsakymo nesulaukė.

Neilgai teko Šliūpui darbuotis universitete. Gruodžio m. kilo studentų riaušės ir jis išimaisė į jas. Rektoriaus pakviesta į universitetą policija areštavo 500 studentų, jų tarpe ir Šliūpą ir įkalino. Kalinamas sunkiai susirgo, gal dėl to paleistas ir į teviškę etapą keliu parsisųtas, t.y. ištremtas.

Pradžioje ramiai sau gyveno tėvų namuose, jų taikingai, nors ir ne be nusivylimo priimtas. Visuomet buvęs veiklus ir kupinas idėjų nesėdėjo nieko neveikęs. Pirmiausia parašė Daukanto biografiją, pasinaudodamas iš Vaisvilos gauta medžiaga, ir kitą jau minėtą darbėlį "Vargai, jų kiltis, ūgis ir vaistai nuo jų". Apsivertusiam raštiniais darbais ir skaitytiniais namuose atėjopavasaris ir su juo labai tinkamas jam pasiūlymas, nuskaidrinęs jo būitį. Jis gavo kvietimą iš grafo Zubovo atvykti į jo Bubių dvarą mokyti vaikų vokiečių kalbos ir kitų dalykų. Tuo keliu ištojo į Zubovo globojamų socialistų ratelį ir su dvarininkais, pirmoje eilėje su L. Janavičium varė socialistinę propagandą. Suartėjęs su Zubovu ir socialistais gavo progos rudenį, kada nebuvo priimtas į universitetą ir į kariuomenę eiti nenorėjo, kaip būtų turėjęs, smukti į užsienį.

(Bus daugiau)

McKAY OPPORTUNITIES

ELECTRICAL ENGINEER
Experienced in plant engineering, electrical control systems, and the purchasing of electrical equipment and a BSEE Degree.

PROJECT ENGINEER
Experience in machine design. Should have a working knowledge of stress analysis, hydraulics, pneumatics, electric, cams, gears, bearings, and a BSME degree.

Excellent employee fringe benefit program which includes Company paid life insurance, hospitalization and major medical program.

APPLY, OR SEND RESUMES TO:

THE McKAY COMPANY
850 GRANTLEY ROAD
YORK, PENNSYLVANIA 17405
Att: Personnel Department
(93-97)

MACHINE DESIGN LAYOUT MEN

DETAILERS and CHECKERS
PHONE (517) 652-2471 or 652-2481

K.L.C. ENTERPRISES INCORPORATED
POST OFFICE BOX 447
FRANKENMUTH, MICH. 48734
(93-97)

Akimirka iš Grandinėlės koncerto Chicagoje, J. Carlos nuotrauka

Detroito Lietuvių Namai klesti

Detroito Lietuvių Namai šį pavasarį pergyveno sunkią krizę. Kaimynai juodžiai pasidarę mums nedrauginais, išdarinėjo visokias išdaigas. Tai langą išdaūzdavo, didesnę ar mažesnę nuostolį padarydami. Ir buvo prieita net iki to, kad juodosios rasės vaikigaliai tyčia susirinkdavo prie namo ir žaisdavo užblokuodami į namą įėjimus. Gal padėtis ir nebuvo dar tokia bloga, kaip ji buvo išpusta ir pabloginta. Ir išėjo taip kaip toje pasakoje "Dangus griu-na".

Mūsų organizacijos ir žmonės pradėjo vengti Lietuvių Namų ir nuo jų šalin-tis. Lietuvių Namai liko tušti ir praeitis pavasaris buvo sunkiausia krizė.

Bet dėka energingo ir darbštaus Lietuvių Namų Draugijos pirmininko dr. Vytauto Milerio šį krizę buvo nugalėta ir jie vėl gero-jon pusėn atstatomi. Daktaras Vytautas Mileris moka ne tik žmones gydyti, bet ir namus. Jis supirko esančias prie L. N. lušnas, jas nugriovė ir pradeda ten įrengti automobiliams pasi-statyti aikštę. Bet iki galutinio plano įgyvendinimo dar reikia pridėti daug dar-ba ir pinigų. Aikštė bus as-faltuota, aptverta gražia tvora ir apšviesta, pagal vi-sus valdžios nustatytus rei-kalavimus. Ir tas kainuos apie 18,000.00-20,000.00 do-lerių.

Pinigams, aikštės įren-gimui sukelti ir buvo lapkri-čio 15 d. surengtas Lietuvių Namuose banketas. Banke-tą atidarė aktorius ir rezi-sierius Justas Pusedėris, pakviesdamas dr. Vytautą Milerį tarti žodį. Dr. Vy-tautas Mileris sveikino į banketą atvykusius svečius ir pasidžiaugė jų gausumu. Meninėje dalyje Stasys Garliauskas skaitė savo hu-

moristinius kūrinius. Tauti-nių šokių grupė "Šilainė", vadovaujama G. Gobienės pašoko tris tautinius šo-kius, akordeonu grojant Andriui Čerskui. Po atlik-tos meninės programos sve-čiai vaišinosi ir šoko, gro-jant Michel orkestrui. Vai-šių metu ne vienas prieida-vo prie lango ir pasižiūrė-davo į tvarkingai ir gražiai sustatytus aikštėje automo-bilius, kur uniformuoti du policininkai saugojo. Ir ga-lutiniam šios aikštės įren-gimui pradėjo šimtinės plauk-ti, kad dr. V. Mileris vos spėjo per garsiakalbį pranešinėti. Ir dabar dar nevē-lu šios aikštės įrengimui šimtinę įteikti. Pinigus pri-ima dr. V. Mileris, Jonas Atkočaitis, Antanas Su-kauskas ir kiti valdybos na-riai.

Bankete dalyvavo 250 žmonių. Automobilių aikš-tėse buvo sustatyti 98 auto-mobilai. Banketas davė 1,200 dol., laimėjimai 1,500 dol. Suaukota 1,000 dol. ir pasižadėjimais gauta 1000 dol. Banketas laikomas ge-rai pavykusiu.

Lietuvių Namų Draugijai ir Dariaus Girėno klubui glaudžiai bendradarbiau-jant L. N. reikalai žymiai pagerėjo.

Atgaunamas pasitikėji-mas, neklaužados ir apylin-kės vandalai aptramdomi. Dariaus ir Girėno klubo pa-talpoms atremontuoti klubo nariai apsidėjo vienkar-tiniu mokesčiu \$25.00, ku-ris visų uoliai mokamas.

Kaip kad matome iš pa-duotų davinių Lietuvių Na-mų Draugija ir Dariaus ir Girėno klubas sutartinai dirba ir stengiasi kad šie lietuvių namai būtų gražūs, patogūs ir kad visi galėtų čia rasti vietas.

A. Grinius

Dalis svečių Balso sukaktuviniame bankete Detroito, iš kairės: E. Paurazienė, Balso reikalų vedėjas kun. Geiščiūnas, E. Molienė, kun. V. Krikščionė, p. Medonai ir p. Černiai, K. Sragausko nuotrauka

DETROITO BALFO 76 SK. JUBILIEJUS

Prieš 25-rius metus buvo įsteigtas Detroito Balso skyrius. Skyriaus steigėjų priesakyje buvo Elz. Paurazienė ir J. Smailis 1944 m. spalio 24 d. gimė šalpos or-ganizacija Detroito. Skyrius savo darbą pradėjo su 78 nariais, vėliau išaugo iki 500. Visa eilė organizacijų stojo nariais, mokėdami po 5 dol. nario mokesčio. Pir-majame susirinkime buvo išrinkti tik 3 asmenys, o ki-tame buvo pririnkta dar 8 asmenys, kurių tarpe buvo ir dr. J. Sims.

Prasidėjo tikras darbas — aukų ir drabužių rinki-mas. Prie skyriaus buvo įsteigtas Našlaičių komite-tas ir fondas. Balso nariai smarkiai veikė Displaced Persons įstatymą prave-dant. Jį pravedus, tuojau buvo įkurtas tremtinių skurdinimo komitetas 1948 m. Jam vadovavo agr. To-mas Dambrauskas, bendra-darbiaudamas su Michigan D. P. komitetu, kuriame lie-tuvius atstovavo M. Sims ir kurio reikalų vedėju buvo dr. F. Cassidy, nuoširdi lie-tuvių bičiulė.

Per 25 metus Balso skyrius turėjo 132 susirinki-mus, 112 valdybos posėdžių, padarė 12 viešų rinkliavų gatvėse ir surinko 49,956 dol.; 9 rinkliavos buvo at-liktos pagal lapus — pas lie-tuvius ir surinkta 30,000 dol., suorganizuota 56 pa-rengimai — vaidinimai, koncertai, gegužinės su 14,571 dol. pelnu. Nario mo-kesčio surinkta 9,500 dol. Be to, buvo surinkta apie 43,310 svarų devėtų ir nau-jų drabužių bei batų. Narės numezgė apie 200 megztu-ky, 300 porų kojinių ir pirš-tinių ir pasiūvo naujagi-miams apie 50 kraitelių. Skyriaus valdybos pirm.

buvo: E. Paurazienė 8 me-tus, J. Duncia — 1, Č. Ci-ronka — 1, M. Kazevičienė — 1, P. Pagojus — 2, K. Jurgutis — 4½, L. Heinin-gas — 1, A. Musteikis — 2.5 ir K. Ražauskas — 4.

Jubiliejinis Balso sk. mi-nėjimas įvyko lapkričio 23 d., kartu su kariuomenės švente. Minėjimą atidarė valdybos pirm. K. Ražaus-kas, pakviesdamas Pr. Za-ranką minėjimui vadovauti. Jis priminė, kad lapkritis mėnuo turi ypatingų minė-jimų — Lietuvos kariuome-nės, kuri aukojosi Lietuvos laisvei atgauti, lapkričio švenčiama vėlinių diena.

Po to, invocaciją skaitė kun. K. Simaitis, Balso di-ректорė ir pirmoji valdybos pirm. Paurazienė padarė pranešimą, ką skyrius nu-veikė, po to trumpą, bet šil-ta žodį tarė Balso reikalų vedėjas kun. Pr. Geiščiūnas, pažymėdamas, jog Detroito skyrius yra pirmaujantis veikloje. Po to keli sveikini-mai ir vaišės. Vaisių metu buvo atlikta meninė progra-ma, kurią išpildė humoris-tas Vitalis Žukauskas ir Ire-na Vizgirdaitė padainavo porą dainelių, talkininkau-jant prie piano p. R. Rūkš-telytei. Po viso to buvo lo-terijos bilietų traukimas ir paskelbta laimėtojai.

Jubiliejiname minėjime-akademijoje ir pietuose da-lyvavo per 200 asmenų. Akademija buvo užbaigta Tautom Himnu. (d)

• L.Z.S. Detroito skyrius gruodžio 14 d., 1 val. pas Birutę ir Petrą Januškus, 2498 Dougall, Windsor, Ont., Canada (prie 401 ir 3B greitkelio) rengia popie-tę.

Į šią popietę yra kviečia-mi L.Z.S. Centro Valdybos ir Detroito skyriaus nariai su žmonėmis.

Irena Vizgirdaitė dainuoja Balso minėjime Detroito. Jai akompa-nuoja R. Rūkštelė, K. Sragausko nuotrauka

HELP WANTED MALE

MACHINE OPERATOR
For Conomatics, New Britain chucks, tracer lathes. Afternoon shift. 52 weeks per year plus over-time. Warren area. 313-536-1311, Monday through Friday 8 a.m.-4:30 p.m.
An Equal Opportunity Employer (95-97)

SETUP MEN
Minimum 5 years experience on Conomatics, New Britain chucks, tracer lathes. Steady work 52 weeks per year. Overtime no layoffs. Warren area. Call 313-536-1311, Monday through Friday 8 a.m.-4:30 p.m.
An Equal Opportunity Employer (95-97)

WANTED AT ONCE MEN

No experience necessary. \$3.00 per hour to start. 25 c. increase in 60 days.
Profit sharing, Insurance and other fringe benefits. Steady work.
CASTALL PRODUCTS, INC.
353 INDUSCO COURT
TROY, MICH. (91-97)

WANTED EXPERIENCED BEEF BONERS
Federal inspected boning plant in country atmosphere of Grand Rapids needs production boners. Excellent incentive pay of \$4.50 per cattle.
ALSO
PICNIC BONERS
3.79 per hour.
Steady work. Good fringe benefits.
Call MR. BRAAM
HERRUD CO.
2000 OAK INDUSTRIAL DRIVE
GRAND RAPIDS, MICH. (93-102)

WANTED AT ONCE JOURNEYMAN OR 1ST CLASS SKILLED BRIDGEPORT MILL OPERATORS
Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance. Must be well qualified on tool detail work. Must have own tools. Steady work, paid Blue Cross. Good Wages.
SEEGRAM TOOL CO.
58805 GRAND RIVER
NEW HUDSON, MICH. (95-97)

• SLA 14 kuopos nepa-prastas narių susirinkimas įvyks šį sekmadienį, gruodžio 7 d. Lietuvių salės sve-tainėje. Pradžia 12 val. Dar-botvarkėje: SLA Pildomo-sios Tarybos narių-kandida-tų rinkimai, kuopos valdy-bos bei kitų pareigūnų rin-kimai ir svarbesnių reikalų aptarimas. Susirinkimą bai-gus, ten pat įvyks bendri broliško bendravimo pietūs. Kaina vienam asmeniui \$2.50.

• Apdraudos reikalais ge-riausius patarnavimus gau-site kreipdamiesi į Z. Obe-lenį tel. 531-2211.

DRIVERS NEEDED

Train NOW to drive semi truck, local and over the road. You can earn over \$4.00 per hour, after short training. For interview and application, call 216 — 842-5444, or write Safety Dept., Nationwide Systems, Inc., % Dohrn Terminal Bldg., 3832 Ridge Road, Cleveland, Ohio 44144.

Parduodama 10 akrų žemės, 650 pėdų prieina prie išgrįsto kelio. Prašoma kainą \$5,900.

Lakewood, geras 2 šeimų namas. Apatinis butas tuščias.

Jei galvojate pirkti ar parduoti, prašome kreiptis į mus. Didelis namų pasirinkimas.

CIPKUS REALTY

31601 Vine St.
943-0910

United Multiple Listing Service

SYSTEMS ANALYST

NCR office, Dayton, Ohio, excellent opportunity for qualified personnel to work with NCR Century Series Computer at customer installations. Prefer college graduate or 2 or more years programming or systems experience. Offers excellent salary schedules and other company benefits. Send resume to Personnel Manager, P. O. Box 1600, Dayton, Ohio 45401, or call collect (513) 298-4381.

An Equal Opportunity Employer (93-96)

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiekimas su Maskva suteiks jums žinias apie ke-lionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mū-sų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

TYPISTS

DAYS. Permanent, part-time. Minimum 7 hrs. per day, Tuesday thry Friday. To be trained on MTST. Minimum typing required 50 wpm.

Located in Madison Heights, near Oakland Mall.

Call 313-585-7800
MR. WOERNER

(95-99)

DEVLEG MILL OPERATORS HORIZONTAL BORING MILL OPERATORS

Men for night shift—55 hr. wk. Experienced operators only. Co. benefits are many. They include: hospitalization, pension plan, health & accident insurance, cost of living allowance & 5% premium for night shift work. For further information or application phone collect Mr. Len

JAMESON CORPORATION

3071 BAY RD. SAGINAW, MICHIGAN
517 — 792-1527
Equal Opportunity Employer (91-100)

toto
V. MAŽELIS
Tel. HY 7-4677

- vestuvės: SPALVOTA ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

422 MENAHAN St. — Ridgewood, N. Y. 11237

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMĄ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

MIRĖ PRANĖ BLIUMENTALIENĖ

Šių metų gruodžio mėn. 1 dieną, 6 val. ryto mirė Pranė Blumentalienė.

Ji buvo ilgametė D.L.K. Birutės Draugijos Clevelando skyriaus darbšti ir aktyvi narė. Jos pasigies ir visa lietuviškoji Clevelando visuomenė, kuriai ji atidavė savo širdį ir darbą.

Kaip tauraus būdo ir dosnios širdies asmuo, ji buvo visų gerbiama ir mylima.

Pašarvuota buvo Jakubs and Son laidotuvių namuose. Ketvirtadienį, gruodžio 4 d. po pamaldų šv. Jurgio bažnyčioje, gausaus būrio draugų palydėta į Visų Sielių kapines.

Ilsėkis ramybėje.

AKADEMINIO SKAUTŲ SAJŪDŽIO METINĖ ŠVENTĖ

Akademinių Skautų Sąjūdžio 45-uosius metus Clevelando Šatrijos Raganos Draugovė ir Korp! Vytis atžymėjo lapkričio 22 d., Čiurlionio Ansamblio Namuose, įvykusioje metinėje šventėje.

Dalyvavo pusšimtis savųjų ir svečių, kurių tarpe

buvo gausus būrys jūros skautų ir vyčių kandidatų — didelė viltis Korp! Vyties prieauglio.

Šventę atidarė Draugovės pirmininkė Dalia Orantaitė, pakviesdama Korp! Vyties atstovą, fil. dr. Stepą Matą, svečią paskaitininką fil. dr. Vytautą Černių ir Draugovės sekretorę Ireną Navickaitę užimti vietas prezidiume. Po vėliavos įnešimo, himno sugiedojimo, ir susikaupimo tylos minutėje pagerbiant mirusius ir žuvusius A.S.S. narius, pirmininkė gražiu, širdingu žodžiu pasveikino susirinkusius drauge supažindindama su Clevelando A.S.S. Plačiau apie Akademinių sąjūdį ir Clevelando A.S. Šatrijos Raganos Draugovę bei jos veiklą trumpai referavo sekr. Irena Navickaitė.

Metinės šventės proga A. S. S. sveikino Ateitininkų atstovus K. Sušinskas, Skautininkų Draugovės vardu, fil. dr. Juškenienė, Balfo atstovė O. Jokūbaitienė ir telegrama sveikinimą prisiuntė Giedros Korporacija.

Fil. dr. Giedrė Matienė buvo pakviesta priimti kandidatės Vilijos Mockutės tikrosios narės pasižadėjimą. Spalvas įteikė fil. Mockuvienė, o ženkleį prisegė pirmininkė. Korp! Vyties atstovas, fil. dr. S. Matas naujajai narei prisegė rausvą gvazdiką — brolių dėmesio ir draugiško džiaugsmo ženklą. Trumpa pirmoji pusė oficialiosios dalies šventė baigta vėliavos išnešimu. Po kelių minučių pertraukos sekė svečio fil. dr. V. Černiaus paskaita, įdomi ir gyva savo originalios minčių perdavimo forma ir savotišku būdu užmezgantį ryšį tarp kalbėtojo ir klausytojų, įtraukiant visus į bendrus klausimus, visiems ieškant atsakymų. Mintys lietuviškai, praeitį — dabartį — ateitį. Kas yra Aš — Tu — Mes? Santykis tarp jų ir laiko, tarp vieno Aš ir didelio Mes visame žmonių rate. Ieškojimas laimės, jos savoka ir keliai į ją. Paibaigoje prie muzikos valandėlės susimastyta ateities ir kūrybos kryptimi.

Po paskaitos sekė vaišės, diskusijos, šnekos draugiškoje aplinkoje rūpestingų Šatrijos Raganos Draugovės valdybos ir vaišių šeimininkės fil. Mirgos Kižienės globoje.

Atžymėti dar vieneri metai gražios sukakties. Ypačingai tačiau džiugu, kad šioje šventėje dalyvavo jauni žmonės, ją organizavo jaunos draugovės narės ir ją pravedė giliai sąmoninga ir pasididžiavimo verta draugovės valdyba. (rba)

VIRGINIJA EIMUTYTĖ — ŽIMONIENĖ pasirodė modeliui naujus rūbus madų parodoje, kuri įvyks šį sekmadienį, gruodžio 7 d. 3 v.p.p. šv. Jurgio parapijos salėje. Įėjimas į parodą 2 dol. Rengia Korp. Giedra.

• Dail. Juozas Bagdonas, dalyvavęs Balfo direktorių suvažiavime Clevelande, apsilankė Dirvos redakciją ir tarėsi dėl savo būsimos parodos Clevelande.

• Bernardas Brazdžionis, Lietuvių Dienų redaktorius, dalyvavęs Mokslo ir kultūros simpoziume Chicagoje, prieš grįžtant į Los Angeles buvo atvykęs susitikti su Clevelando kultūrininkais ir ta proga aplankė Dirvą.

• Dirvai reikalingas žmogus su automobiliu, galintis du kart savaitėje (antradieniais ir ketvirtadieniais) už atlyginimą vežioti Dirvą į paštą. Skambinti 431-6344.

HELP WANTED
FACTORY WORKERS
No experience necessary.
APPLY IN PERSON
VIKING CAULKING GUN CO.
4518 Lakeside Ave.
(96-2)

**AMERIKOS LIETUVIŲ
PILIEČIŲ KLUBAS**
6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.
Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.
Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.
Visi susitinkame Lietuvių Klube!

DELLA E. JAKUBS & SON
LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai.
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue 936 East 185th Street
361-1763 531-7770

Minėjime buvo pagerbti ilgamečiai Balfo veikėjai, įteikiant jiems padėkos lapus. Prie mikrofono kalbė K. Gaižutis.

PRASMINGOS SUKAKTUVĖS

BALFO Clevelando skyriaus šauniai paminėjo svarbių ir kartais sunkių savo darbų darbėlių per 25 metus sukaktį lapkričio 29 d. šv. P. Nepal. Pagalbos parapijos salėje.

Scena ir salė skoningai išpuošta valdybos vicepirmininko J. Dunduro rūpesčiais ir techniškai priežiūra.

landė veikėjai turėjo garbę gauti padėkos lakštus. Džiugina mūsų visuomenę tai, kad apdovanojamųjų pasiūlymų sukviesta net 27, nors, deja, ne visi galėjo atvykti. Tiek stipri aukojusių savo lėšas ar darbą nuoširdžių bičiulių bendrija teikia daug vilties dar šviesesnei atečiai. Apdovanojimų var-

Balfo pirm. kun. V. Martinkus (dešinėje) įteikia padėkos lakštą klebonui kun. Angelaičiui. Vidury Clevelando skyr. pirm. E. Stepas. Panašus lakštas buvo įteiktas ir klebonui kun. B. Ivanauskui. V. Plodžinsko nuotrauka

šventiškas atgajus iš karto ėmė gaubti visus atvykstančius.

Pirmininkas ir direktorius Ed. Stepas atidarė akademine pokylio dalį. Klebonas kun. J. Angelaitis perskaitė invokaciją. Pagerbus mirusiųjų, koncerto programa D. Kučėnienė, muz. L. Lapinsko lydimu, sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus, svečiams įsijungus. Pagrindinį žodį tarė centro pirmininkas kun. V. Martinkus. Trumpame, dailiai nustilintame žodyje pirmininkas atskleidė niekados nebaigiamą šalpos bei pagalbos būtinybę. Iš to paties vyriausiojo vadovo rankų ir pasižymėjusieji Cleve-

du kukliai padėjo K. Gaižutis. Papuošus tuos veikėjus gėlytėmis, direktorius dr. Vl. Ramanauskas linksmai ir sąmojingai įvesdino dar dvi rinktines asmenybes: laimėjusią Ohio erdvės gražuolės titulą M. Bačiulytę-Stepienę ir iškilnų šių metų pilietį — ALTOS Clevelando skyriaus pirmininką bei platesnio masto veikėją inž. R. Kudukį. Džiaugsmas apėmė, berods, visus. Pirmininkas Ed. Stepas, bebaigdamas akademiją, paskelbė sveikinimus iš PLB pirmininko St. Barzduko, BALFO garbės pirmininko prelato dr. J. Kontiaus, Studentų ateitininkų sąjungos Clevelando draugovės ir kitų.

Po trumpos pertraukėlės pirmininko pavaduotojas F. Eidimtas rekomendavo koncerto dalyvius, taikliai supažindindamas su pirmą kartą gastroluojančia Clevelande D. Kučėnienė, jaunu pianistu clevelandiečiu V. Puškorium, kompozitorius gi D. Lapinskas jau pažįstamas.

D. Kučėnienė dviem dainomis dainavo: Lakštingala ir rožė, iš "Parysatis" dramos — C. Sain-Saens, Sodžiaus idilija (J. Stankūnas) — J. Stankūnas, Palankė (liaudies daina) — J. Stankūnas, Gėlės iš šieno (K. Binkis) — V. Jakubėnas, Jis myli mane, šveicarų aidų daina — K. Eckert, Pasi-vaikščiojus, pareinu — I. Rodrigo, Ispanė (Romero) — V. di Chiara, Kregždutė (F. van der Elst) — E. Dell'Acqua, Cadixio mergelės (A. de Musset) — L. Delibes ir Dėkui, mieli draugai, arija iš "Sicilijos naktys" operos — G. Verdi. Iš karto nustebino ir sužavė-

jo žiūrovus. Tatai — ne tik švelnus, labai malonaus tembro lyriškas sopranas, bet ir lengvutė, reto tobulumo koloratūra. Diapazonas plačių ribų. Tonų atspalviai įvairuoja nuo herojiško, bet ne kieta ar sauso, spindėjimo iki grakštaus, meilaus, tylaus, bet ne duslaus, svajingumo. Atrodo, kad techniškų sunkių visai nėra. Tartis tiek išlavinata, kad, nors ir greitai dainuojami žodžiai, vistiek klausytojams aiškūs. Pagaliau, jausmų raiška tikrai įtikinama, švytinti dviem būdais: dažniau — nuoširdumu, spinduliuojančiu tikrai iš veido ir balso ir rečiau — papildant tarseną vos žymiais judesiais (gal per daug santūrumo?). Aišku, kad žiūrovuose pakilios nuotaikos momentų ir net jaudinimosi netrūko. Katų plotas be galo. Teko bisuoti.

Akomponavo D. Lapinskas. Tai jau plačiai žinomas Amerikoje ir Europoje kompozitorius. Dainininkės kūrybą žymiai pastiprino. Darnūs bendri ar gretimi polėkiai buvo puikūs. Savotiški autorij, ar kūrinių, ar jų dalių išskėlimai aiškėn pasiekė didelio tobulumo. Nuo kibirkštėlės iki liepsnos — viskas grožio sklidina.

V. Puškorius skambino: Daina be žodžių, op. 53 Nr. 1 (on the Seashore) — F. Mendelssohn ir Sonata in F major, K. 332 III dalis — W. A. Mozart. Šitas jaunas studentas, autoritetingas B. Smetonienės mokomas, jau daug pasiekęs. Muzikalumas neabejotinas. Garsūs autoriai, įvairios jų ypatybės, turinio esmė bei formos vingiai ir šuoliai — visa tai nugalėta. Pirštai išminkinti p a v y z dingai. Reikalingos spartos gerai apskaičiuotos ir tiksliai atliktos. Atspalviams jautrumas skrupulingai glėžnas. Pasisekimas privertė dar bisui skambinti Papillon — E. Grieg. Artistams įteikta gėlių ir dovanėlių.

Vaišėms ir šokiams prasidėjus, visus svečius, kurių buvo bene 250, gražiai globojo valdybos išdėtinė ir vyriausia banketo šeimininkė O. Jokūbaitienė. Įvairių rūšių skanskonių buvo didelis pasirinkimas. Aptarnauta sklandžiai ir vikriai. Šaunioji J. Pažemio kape-lara visus įmagino. Tą vakarą puikiai gaivino svečius lietuviškos melodijos, maloniai sklindančios šokiuose.

Vladas Braziulis

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokesčių paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

ATIDARYTA NUO 2 IKI 5
VAL. ŠEŠTADIENĮ IR
SEKMADIENĮ
839 Sable prie Neff Rd.
Mūrinis, 3 miegamieji.
George Knaus Broker
819 E. 185 St.
481-9300

A.S.S. metinės šventės prezidentas: I. Navickaitė, pirm. D. Orantaitė, dr. V. Černius ir dr. S. Matas. V. Bacevičiaus nuotrauka

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KUN. A. SPURGIS IŠVYKSTA AUSTRALIJON

Kun. A. Spurgis MIC, išvyksta iš Chicagos į Australiją. Tai staigmena jį pažįstantiems ir buv. bendradarbiams.

Kun. Spurgis pastaruosius vienuolika metų buvo Tėvų Marijonų leidžiamojo dienraščio "Draugas" ir jų spaustuvės administratorium, ūkinis vadovas. Tą darbą, atrodo, jis mėgo ir buvo jam atsidėjęs. Išvykdamas jis gali džiaugtis

kiek per šį laiką "Draugas" sutvirtėjo ekonomiškai, o jo spaustuvė tapo moderniška komerciškai vedama įmonė.

AUKOS DIRVAI

V. Ramanauskas, Cleve. .. 10,00
W. Liubartas, Phoenix 2,00
K. Sellokas, Waterbury ... 2,00
A. Weisbecker, Melbourne 3,00
T. Stankūnas, Boston 2,00
O. Mitinas, Fremont Center 2,00
J. Petrauskas, Detroit 2,00
A. Elijošius, Rexdale 2,00
J. Matulevičius, Worcester 2,00
V. Butkus, Great Neck 3,00
A. Vaišnys, L. A. 2,00

Č. Kilušis, Dorchester 2,00
J. Černius, Upland 3,00
A. Juodka, Chicago 2,00
J. Kavalitinas, Chicago 2,00
F. Masaitis, Inglewood 2,00
F. Globich, Harrison 2,00
A. Puteris, Toronto 2,00
J. Mališka, Montreal 2,00
L. Kriaučellinas, Palos Park 10,00
J. Slivinskas, Waterbury .. 5,00
S. Radzys, Chicago 2,00
M. Vinclovas, Cleveland 2,00
D. Trimakas, Westlake 2,00
V. Butkienė, Great Neck 100,00
J. Šilgalis, Baltimore 2,00
M. Vitkus, Detroit 2,00
E. Gimbutas, Los Angeles 2,00
J. Adomaitis, Rochester .. 2,00
D. Slyvinas, Diamond Point 100,00
J. Matusevičius, Evanston 5,00
J. Saladžius, Rochester ... 3,00

SIŪLAU A. SUKAUSKĄ SLA IZDO GLOBEJUS

Antanas Sukauskas

Gruodžio mėnesyje Susivienijimo Lietuvių Amerijoje kuopose bus atlikta nominacija narių į Pildomąją Tarybą.

Laikraščiuose jau užtikau sąrašus rekomenduojant nominuoti į Pildomąją Tarybą.

Aš iš savo pusės į Pildomosios Tarybos išdo globėjo postą rekomenduoju nominuoti Centrinį organizatorių ir 200 kuopos valdybos pirmininką visuomenininką **Antaną Sukauską**.

Antanas Sukauskas gerai žinomas detroitiešiams ir kitoms kolonijoms. Visuomet dalyvauja S.L.A. seimuose ir suvažiavimuose.

Antanas Sukauskas yra gimęs 1907 metais sausio 29 d. Miežaičių km., Radviliškio valsč. Baigęs 4 klases Plungės gimnazijoje. Tarnavęs Lietuvos kariuomenėje ir policijoje, o vokiečių okupacijos metu dirbo Radviliškio ir Šiaulėnų savivaldybėse. Gerai susi-

Dalis Alytaus gimnazijos buv. auklėtinių suvažiavime Chicagoje.

J. Carlos nuotrauka

pažinęs su sąskaita ir buhalterija.

Karo metu pasitraukė į Vokietiją, o 1949 m. atvyko į JAV.

Apsigyvenęs Detroitetoje įsijungė į visuomeninę veiklą: Lietuvių Bendruomenę, šeštadieninę mokyklą, kaip tėvų komiteto narys, buvo DLOC valdybos nariu, 7 metus išbuvo SLA 352 kuopos valdybos pirmininku ir 8 metai kaip centrinis organizatorius. Dabartinio metu yra SLA 200 kuopos pirmininku. Daugiausia atsidėjęs dirba susivienijimo gerovei ir tai organizacijai yra prirašęs daug naujų narių. Surodė SLA 75 m. ir 80 m. jubiliejinius minėjimus. Jam esant 352 kuopos pirmininku beveik kas metai buvo surengiami koncertai, Vasario 16, išvežtųjų į Sibirą ir kiti įvairūs minėjimai. Visus jo darbus sunku ir aprašyti. Priklauso: Detroito Sandaros kuopai, Balfui, Lietuvių Namų Draugijai (šeši metai kai yra valdyboje), Dariaus ir Girėno klubui ir Jūrų Šaulių kuopai "Švyturys".

Vedęs. Turi du sūnus ir dvi dukteris ir visą priklauso Susivienijimui.

Sūnus Rimas yra SLA 200 kuopos finansų sekretorius. A. Sukauskas dirba General Motors bendrovėje.

Antanas Sukauskas turi didelį patyrimą organizaciniame veikime ir nėra abejonės, kad jis tinka Pildomosios Tarybos išdo globėjo postui. Rekomenduoju ir kitų prašau atliekant nominaciją **Antaną Sukauską** nominuoti išdo globėjo pareigoms.

Antanas Grinius

ALYTAUS GIMNAZIJOS SUVAŽIAVIMAS

Š. m. lapkričio 28 ir 29 dienomis, Chicagoje, Jaunimo Centre įvyko Alytaus valstybinės gimnazijos penkiasdešimtmečiui paminėti suvažiavimas.

Suvažiavimas prasidėjo lapkričio 28 d. Alytaus gimnazijos buvusių mokinių meno paroda Jaunimo Centre, Čiurlionio galerijoje. Sekančią dieną, lapkričio 28, po pietų buvo pamaldos ir žuvusių už Lietuvos laisvę pagerbimas.

Pagrindinė suvažiavimo dalis prasidėjo akademija, kurią atidarė Elena Juknevičienė. Po invokacijos, Amerikos ir Lietuvos himnų sekė sveikinimai. Vėliau dr. G. Balukas, suvažiavimo akademijos vadovas, pristatė pagrindinį kalbėtoją, buvusį Alytaus gimnazijos direktorių, Stasį Barzduką. Savo paskaitoje Stasys Barzdukas davė išsamią Alytaus gimnazijos 50 metų apžvalgą. Akademijos metu taip pat buvo įteiktas Lietuvių Fondui 1,200.00 dolerių įnašas, kurį priėmė dr. Razma.

Literatūriniai akademijos daliai vadovavo Elena Zimavičiūtė-Carter, gi ją išpildė buvę Alytaus gimnazijos mokytojai Vacys Kavaliūnas, paskaitęs savo novelę "Nefertite" ir Kazys Bradūnas — ištrauką iš ciklo "Donelaičio Kapas". Vytautas Volertas paskaitė savo humoreską "Išpažintis". Vėliau sekė vakariinė ir šokiai.

Suvažiavime dalyvavo apie 100 gimnazijos auklėtinių ir 11 buvusių jos mokytojų. Suvažiavusių buvo iš arti ir toli, prel. L. Tulaba net iš Italijos. Nežiūrint, kad dalyvių tarpe matėsi jau subrendę ir praeitį jaunuliai bei jaunuolės, bet temos, kurias jie nagrinėjo, daugumoje sukosi apie jaunatvę ir nerūpestingą gimnazijos laikų dienas. Kai kurie iš dalyvių buvo vienas kito nematę daugiau negu 30 metų. Toks ilgas laiko tarpas žmogaus gyvenime padaro daug pakeitimų. Vieni nuėjo mokslo, kiti meno, dar kiti filosofijos-religijos keliais; gi kiti pasitenkino šeimyniniu gyvenimu su jo rūpesčiais bei džiaugsmiais, bet, nežiūrint kokiais skirtingais keliais bebūtų nuėję, visi šia proga susirinkę jautėsi tik vienos gimnazijos auklėtiniai. Suvažiavimo nuotaika buvo labai gera ir linksma, verta pakartoti!

Dalyvių tarpe buvo gimnazijos pirmą laidą baigus abiturientė, ponja Elena Juknevičienė-Stankevičiūtė. Ji kaip tik ir buvo šio suvažiavimo iniciatorė bei pagrindinė organizatorė. Šio gero suvažiavimo rengėjų komitetas susidėjo iš šių asmenų: Elenos Juknevičienės, Irenos Kairytės, Juliaus Karso, kun. dr. Ignoro Urbono, kun. Jono Borevičiaus, SJ, Stasio Grigaravičiaus, Kazio Jonaičio ir dr. Gedimino Baluko. Jiems ir priklauso pagyrimas. (rd)

PADĖKA

1969 metų lapkričio mėnesio 4 dieną Lietuvoje mirė mums brangus ir mielas Tėvas ir Uošvis **KOSTAS ABRAITIS**.

Palaidotas lapkričio 7 dieną Marijampolėje.

Visiems giminėms, draugams, prieteliams ir pažįstamiems, bei organizacijoms, pareiškusiems užuojautas, žodžiu, laiškais ir spaudoje, našlei Elzbietai ir mums nuoširdžiai dėkojame. Jūsų už jo vėlę užpirtosios šv. Mišios tepadeda velionies amžinajam gyvenime.

Ypatingai padėka priklauso mūsų prieteliui p. Vytautui Augustinui Amerikoje ir jo seseriai Monikai Dumšienei Lietuvoje, sudarusiems sąlygas mums bent simboliškai dalyvauti savo tėvo ir uošvio šermentyse ir laidotuvėse, laiku į jas pristatant mūsų vainiką.

Marti Stella ir sūnus Vytautas

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad gruodžio 1 d. mirė mūsų mylima motina ir močiutė

A. A.

PRANĖ BLIUMENTALIENĖ.

Nuliūdę liko:

sūnus, marti ir anūkai

Mielam Bičiuliui

A. A.

DOMUI PENIKUI

mirus, skausmo valandoje jo žmonai ir šeimai reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

Stasys Gudas
ir šeima

New Jersey Lietuvių Bendruomenės Garbės Pirmininkui,

A. A.

Inž. VLADUI DILIUI

mirus, jo žmonai, p. IZABELEI DILIENEI nuoširdžią užuojautą reiškia

New Jersey Lietuvių Bendruomenės
Apgarda

Mūsų brangiai birutietei

PRANEI BLIUMENTALIENEI

mirus, Jos sūnui EDVARDUI su šeima, reiškiamo giliausią užuojautą ir kartu liūdime Jos netekusios

Clevelando birutietės

Brangiai motinai

PRANCIŠKAI BLIUMENTALIENEI

mirus, EDVARDUI BLIUMENTALIUI ir šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

Jonas ir Aldona Rasteniai

A. A.

PRANEI BLIUMENTALIENEI

mirus, sūnui EDUI, jo žmonai ALDONAI ir anūkams EDUKUI ir JOLANTAI, gilią užuojautą reiškiamo

Petras, Nijolė, Rūta Maželiai

We Offer To Savers

SAVINGS CERTIFICATE

5¹/₄

6 or 12 MONTH
\$10,000
or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$10,000.00, and thereafter in multiples of \$1,000.00. Earnings are paid at maturity.

5

6 or 12 MONTH
\$5,000
or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$5,000.00, and thereafter in multiples of \$500.00. Earnings are paid at maturity.

4³/₄
per annum

Passbook Savings Accounts
Paid Quarterly
Computed and Paid as of:
Mar. 31 — June 30
Sept. 30 — Dec. 31

Mutual Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION
2212 W. CERMAK RD.
Chicago, Ill. 60608
Virginia 7-7747
PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT